

USTAWA
z dnia 7 października 1999 r.

o języku polskim

Opracowano na podstawie: Dz.U. z 1999 r. Nr 90, poz. 999, z 2000 r. Nr 29, poz. 358, z 2002 r. Nr 144, poz. 1204, z 2003 r. Nr 73, poz. 661, z 2004 r. Nr 92, poz. 878, z 2005 r. Nr 17, poz. 141, Nr 164, poz. 1365, Nr 186, poz. 1567, z 2008 r. Nr 157, poz. 976, z 2009 r. Nr 161, poz. 1280.

Parlament Rzeczypospolitej Polskiej:

- zważywszy, że język polski stanowi podstawowy element narodowej tożsamości i jest dobrem narodowej kultury,
- zważywszy na doświadczenie historii, kiedy walka zaborców i okupantów z językiem polskim była narzędziem wynaradawiania,
- uznając konieczność ochrony tożsamości narodowej w procesie globalizacji,
- uznając, że polska kultura stanowi wkład w budowę wspólnej, różnorodnej kulturowo Europy, a zachowanie tej kultury i jej rozwój jest możliwy tylko poprzez ochronę języka polskiego,
- uznając tę ochronę za obowiązek wszystkich organów i instytucji publicznych Rzeczypospolitej Polskiej i powinność jej obywateli

uchwala niniejszą ustawę.

Rozdział 1
Przepisy ogólne

Art. 1.

Przepisy ustawy dotyczą:

- 1) ochrony języka polskiego,
- 2) używania języka polskiego w realizacji zadań publicznych,
- 3) używania języka polskiego w obrocie oraz przy wykonywaniu przepisów z zakresu prawa pracy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 2.

Ustawa nie narusza:

- 1) przepisów ustaw o stosunku państwa do kościołów i innych związków wyznaniowych, w szczególności dotyczących uprawiania kultu i praktyk religijnych,

- 2) praw mniejszości narodowych i etnicznych oraz społeczności posługującej się językiem regionalnym.

Art. 3.

1. Ochrona języka polskiego polega w szczególności na:

- 1) dbaniu o poprawne używanie języka i doskonaleniu sprawności językowej jego użytkowników oraz na stwarzaniu warunków do właściwego rozwoju języka jako narzędzia międzyludzkiej komunikacji,
 - 2) przeciwdziałaniu jego wulgaryzacji,
 - 3) szerzeniu wiedzy o nim i jego roli w kulturze,
 - 4) upowszechnianiu szacunku dla regionalizmów i gwar, a także przeciwdziałaniu ich zanikowi,
 - 5) promocji języka polskiego w świecie,
 - 6) wspieraniu nauczania języka polskiego w kraju i za granicą.
2. Do ochrony języka polskiego są obowiązane wszystkie organy władzy publicznej oraz instytucje i organizacje uczestniczące w życiu publicznym.
3. (skreślony).

Art. 4.

Język polski jest językiem urzędowym:

- 1) konstytucyjnych organów państwa,
- 2) organów jednostek samorządu terytorialnego i podległych im instytucji w zakresie, w jakim wykonują zadania publiczne,
- 3) terenowych organów administracji publicznej,
- 4) instytucji powołanych do realizacji określonych zadań publicznych,
- 5) organów, instytucji i urzędów podległych organom wymienionym w pkt 1 i pkt 3, powołanych w celu realizacji zadań tych organów, a także organów państwowych osób prawnych w zakresie, w jakim wykonują zadania publiczne,
- 6) organów samorządu innego niż samorząd terytorialny oraz organów organizacji społecznych, zawodowych, spółdzielczych i innych podmiotów wykonujących zadania publiczne.

Rozdział 2

Ochrona prawna języka polskiego w życiu publicznym

Art. 5.

1. Podmioty wykonujące zadania publiczne na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej dokonują wszelkich czynności urzędowych oraz składają oświadczenia woli w języku polskim, chyba że przepisy szczególne stanowią inaczej.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do oświadczeń woli, podań i innych pism składanych organom, o których mowa w art. 4.

Art. 6.

Umowy międzynarodowe zawierane przez Rzeczpospolitą Polską powinny mieć polską wersję językową, stanowiącą podstawę wykładni, chyba że przepisy szczególne stanowią inaczej.

Art. 7.

1. Na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w obrocie z udziałem konsumentów oraz przy wykonywaniu przepisów z zakresu prawa pracy używa się języka polskiego, jeżeli:
 - 1) konsument lub osoba świadcząca pracę ma miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w chwili zawarcia umowy oraz
 - 2) umowa ma być wykonana lub wykonywana na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
2. Na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w obrocie bez udziału konsumentów używa się języka polskiego, jeżeli obrót ten jest wykonywany przez podmioty, o których mowa w art. 4.
3. Przepisy ustawy stosuje się do dokumentów i informacji, których obowiązek sporządzenia lub podania wynika z odrębnych przepisów.

Art. 7a.

1. Obowiązek używania języka polskiego w zakresie, o którym mowa w art. 7, dotyczy w szczególności nazewnictwa towarów i usług, ofert, warunków gwarancji, faktur, rachunków i pokwitowań, jak również ostrzeżeń i informacji dla konsumentów wymaganych na podstawie innych przepisów, instrukcji obsługi oraz informacji o właściwościach towarów i usług, z zastrzeżeniem ust. 3. Obowiązek używania języka polskiego w informacjach o właściwościach towarów i usług dotyczy też reklam.
2. Obcojęzyczne opisy towarów i usług oraz obcojęzyczne oferty, ostrzeżenia i informacje dla konsumentów wymagane na podstawie innych przepisów w zakresie, o którym mowa w art. 7, muszą być jednocześnie sporządzone w polskiej wersji językowej, z zastrzeżeniem ust. 3.
3. Nie wymagają opisu w języku polskim ostrzeżenia i informacje dla konsumentów wymagane na podstawie innych przepisów, instrukcje obsługi oraz informacje o właściwościach towarów, jeżeli są wyrażone w powszechnie zrozumiałej formie graficznej; jeżeli formie graficznej towarzyszy opis, to opis ten powinien być sporządzony w języku polskim.

Art. 7b.

Kontrolę używania języka polskiego w zakresie, o którym mowa w art. 7 i 7a, sprawuje, odpowiednio do zakresu swoich zadań, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i

Konsumentów, Inspekcja Handlowa oraz powiatowy (miejski) rzecznik konsumentów, jak również Państwowa Inspekcja Pracy.

Art. 8.

1. Dokumenty w zakresie, o którym mowa w art. 7, w tym w szczególności umowy z udziałem konsumentów i umowy z zakresu prawa pracy, sporządza się w języku polskim, z zastrzeżeniem ust. 1b.
 - 1a. Dokumenty w zakresie, o którym mowa w art. 7, mogą być jednocześnie sporządzone w wersji lub wersjach obcojęzycznych. Podstawą ich wykładni jest wersja w języku polskim, jeżeli osoba świadcząca pracę lub konsument są obywatelami Rzeczypospolitej Polskiej.
 - 1b. Umowa o pracę lub inny dokument wynikający z zakresu prawa pracy, a także umowa, której stroną jest konsument lub inne niż umowa dokumenty stosowane w obrocie z udziałem konsumentów, mogą być sporządzone w języku obcym na wniosek osoby świadczącej pracę lub konsumenta, władających tym językiem, niebędących obywatelami polskimi, pouczonych uprzednio o prawie do sporządzenia umowy lub innego dokumentu w języku polskim.
- [2. Dokumenty, o których mowa w ust. 1, mogą być jednocześnie sporządzone w wersji lub wersjach obcojęzycznych. Jeżeli strony nie postanowiły inaczej, podstawą wykładni takich dokumentów jest ich wersja w języku polskim.]*
3. *Umowa o pracę lub inny dokument wynikający z zakresu prawa pracy, a także umowa, której stroną jest konsument, mogą być sporządzone w języku obcym na wniosek osoby świadczącej pracę lub konsumenta, będącego obywatelem innego niż Rzeczpospolita Polska państwa członkowskiego Unii Europejskiej, pouczonych uprzednio o prawie do sporządzenia umowy w języku polskim. Umowa o pracę lub inny dokument wynikający z zakresu prawa pracy mogą być sporządzone w języku obcym na wniosek osoby świadczącej pracę, nie będącej obywatelem polskim, także w wypadku gdy pracodawca ma obywatelstwo państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub ma siedzibę w tym państwie.]*

ust. 2 i 3 niezgodne z Konstytucją - wyrok TK (Dz.U. z 2005 r. Nr 186, poz. 1567) tracą moc z dn. 30.06.2006 r.

4. Do umów z udziałem konsumentów zawartych w następstwie ich sporządzenia z naruszeniem ust. 1 stosuje się odpowiednio art. 74 § 1 zdanie pierwsze oraz art. 74 § 2 Kodeksu cywilnego.
5. Umowa o świadczenie usług drogą elektroniczną, określonych w ustawie z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną (Dz.U. Nr 144, poz. 1204), sporządzona w języku obcym, zawarta z usługodawcą, który nie jest osobą fizyczną mającą miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub osobą prawną bądź jednostką organizacyjną nie posiadającą osobowości prawnej, prowadzącą działalność gospodarczą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, może stanowić uprawdopodobnienie faktu dokonania czynności prawnej, o którym mowa w art. 74 § 2 Kodeksu cywilnego.

Art. 9.

Język polski jest językiem nauczania oraz językiem egzaminów i prac dyplomowych w szkołach publicznych i niepublicznych wszystkich typów oraz w placówkach

oświatowych i innych instytucjach edukacyjnych, chyba że przepisy szczególne stanowią inaczej.

Art. 10.

1. Napisy i informacje w urzędach i instytucjach użyteczności publicznej, a także przeznaczone do odbioru publicznego oraz w środkach transportu publicznego sporządza się w języku polskim.
2. Nazwom i tekstom w języku polskim mogą towarzyszyć wersje w przekładzie na język obcy w wypadkach i granicach określonych w rozporządzeniu ministra właściwego do spraw administracji publicznej.

Art. 11.

Przepisy art. 5-10 nie dotyczą:

- 1) nazw własnych,
- 2) obcojęzycznych dzienników, czasopism, książek oraz programów komputerowych, z wyjątkiem ich opisów i instrukcji,
- 3) działalności dydaktycznej i naukowej szkół wyższych, szkół i klas z obcym językiem wykładowym lub dwujęzycznych, nauczycielskich kolegiów języków obcych, a także nauczania innych przedmiotów, jeżeli jest to zgodne z przepisami szczególnymi,
- 4) twórczości naukowej i artystycznej,
- 5) zwyczajowo stosowanej terminologii naukowej i technicznej,
- 6) znaków towarowych, nazw handlowych oraz oznaczeń pochodzenia towarów i usług,
- 7) norm wprowadzanych w języku oryginału zgodnie z przepisami o normalizacji.

Rozdział 2a

Urzędowe poświadczanie znajomości języka polskiego

Art. 11a.

Cudzoziemiec lub obywatel polski na stałe zamieszkały za granicą otrzymuje urzędowe poświadczenie znajomości języka polskiego po zdaniu egzaminu przed państwową komisją egzaminacyjną.

Art. 11b.

1. Państwową Komisję Poświadczania Znajomości Języka Polskiego jako Obcego, zwaną dalej „Komisją”, jej przewodniczącego i członków, powołuje i odwołuje minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego i minister właściwy do spraw oświaty i wychowania, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw kultu-

ry i ochrony dziedzictwa narodowego, spośród specjalistów w zakresie nauczania języka polskiego, w tym jako języka obcego.

2. Komisja liczy dziesięciu członków.

3. Do zadań Komisji należy w szczególności:

- 1) sprawowanie nadzoru nad przeprowadzaniem egzaminów, o których mowa w art. 11a,
- 2) przyjmowanie wniosków dotyczących potrzeb w zakresie przeprowadzania egzaminów,
- 3) przygotowywanie rocznego harmonogramu egzaminów,
- 4) powoływanie składów państwowych komisji egzaminacyjnych,
- 5) zlecanie przygotowania zadań egzaminacyjnych, analiz i opracowań na potrzeby przeprowadzanych egzaminów,
- 6) organizacja i prowadzenie szkoleń dla egzaminatorów i osób przygotowujących zadania egzaminacyjne,
- 7) promocja systemu poświadczania znajomości języka polskiego przez cudzoziemców w kraju i za granicą,
- 8) wydawanie poświadczeń znajomości języka polskiego,
- 9) współpraca z krajowymi i zagranicznymi instytucjami prowadzącymi testowanie znajomości języków obcych, w tym języka polskiego przez cudzoziemców, oraz z instytucjami przygotowującymi zdających do egzaminów poświadczających znajomość języka.

Art. 11c.

1. Państwowe komisje egzaminacyjne są powoływane na podstawie analizy potrzeb w zakresie poświadczania znajomości języka polskiego.
2. Do zadań państwowych komisji egzaminacyjnych należy:
 - 1) przeprowadzanie egzaminów pisemnych i ustnych dla różnych poziomów zaawansowania znajomości języka polskiego i wystawianie ocen,
 - 2) sporządzanie dokumentacji z przebiegu egzaminów i przekazywanie jej Komisji.

Art. 11d.

1. Środki finansowe niezbędne do funkcjonowania Komisji i państwowych komisji egzaminacyjnych są zapewniane w części budżetu państwa, której dysponentem jest minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego.
2. Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw oświaty i wychowania określi w drodze rozporządzenia:
 - 1) szczegółowe zadania i regulamin działania Komisji, organizację państwowych komisji egzaminacyjnych, sposób obsługi administracyjnej i finansowej Komisji i państwowych komisji egzaminacyjnych, wysokość wynagrodzenia oraz warunki zwrotu członkom Komisji i państwowych komisji egzaminacyjnych kosztów podróży i pobytu, a także wysokość wynagrodzenia

- innych osób wykonujących zadania na zlecenie Komisji, uwzględniając w szczególności, że wynagrodzenie członków Komisji, z wyjątkiem jej przewodniczącego, przysługuje za udział w posiedzeniach Komisji i że jego wysokość będzie ustalana w relacji do minimalnej stawki wynagrodzenia zasadniczego asystenta, określonej w przepisach o wynagradzaniu nauczycieli akademickich zatrudnionych w uczelniach państwowych,
- 2) szczegółowe warunki i tryb przeprowadzania egzaminów oraz wydawania poświadczeń znajomości języka polskiego, wzór poświadczenia, warunki odpłatności za przeprowadzanie egzaminów i wydawanie poświadczeń, wymagania, jakim powinni odpowiadać egzaminatorzy państwowych komisji egzaminacyjnych, a także standardy wymagań dla poszczególnych poziomów zaawansowania znajomości języka polskiego, z uwzględnieniem nadania poświadczeniu nazwy „Certyfikat znajomości języka polskiego” oraz możliwości zwolnień z obowiązku zdawania egzaminu.
 3. Obsługę administracyjną i finansową Komisji i państwowych komisji egzaminacyjnych wykonuje Biuro Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej, utworzone na podstawie odrębnych przepisów.
 4. Opłaty pobierane za przeprowadzenie egzaminu i wydanie poświadczenia znajomości języka polskiego stanowią dochód budżetu państwa i są gromadzone na rachunku dochodów budżetowych Biura Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej.

Rozdział 3

Rada Języka Polskiego i jej kompetencje

Art. 12.

1. Instytucją opiniodawczo-doradczą w sprawach używania języka polskiego jest Rada Języka Polskiego, zwana dalej „Radą”, działająca jako komitet problemowy w rozumieniu art. 34 ustawy z dnia 25 kwietnia 1997 r. o Polskiej Akademii Nauk (Dz.U. Nr 75, poz. 469 i Nr 141, poz. 943 oraz z 1999 r. Nr 49, poz. 484).
2. Nie rzadziej niż co dwa lata Rada przedstawia Sejmowi i Senatowi sprawozdanie o stanie ochrony języka polskiego w rozumieniu art. 3.

Art. 13.

1. Rada, na wniosek ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania, ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego, Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, Prezesa Polskiej Akademii Nauk lub z własnej inicjatywy, wyraża, w drodze uchwały, opinie o używaniu języka polskiego w działalności publicznej oraz w obrocie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z udziałem konsumentów i przy wykonywaniu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przepisów z zakresu prawa pracy oraz ustala zasady ortografii i interpunkcji języka polskiego.
2. Towarzystwa naukowe, stowarzyszenia twórców i szkoły wyższe mogą zwracać się do Rady w sprawach używania języka polskiego.

Art. 14.

1. Każdy organ, o którym mowa w art. 4, może zasięgnąć opinii Rady w wypadku wystąpienia w toku czynności urzędowych istotnych wątpliwości dotyczących użycia języka polskiego.
2. Producent, importer oraz dystrybutor towaru lub usługi, dla których w języku polskim brak jest odpowiedniej nazwy, może wystąpić z wnioskiem do Rady o udzielenie opinii co do odpowiedniej formy językowej dla oznaczenia tego towaru lub usługi.

Rozdział 4**Przepisy karne****Art. 15.**

1. Kto na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, wbrew przepisom art. 7a, w obrocie z udziałem konsumentów stosuje wyłącznie obcojęzyczne nazewnictwo towarów lub usług albo sporządza wyłącznie w języku obcym oferty, ostrzeżenia i informacje dla konsumentów wymagane na podstawie innych przepisów, instrukcje obsługi, informacje o właściwościach towarów lub usług, warunki gwarancji, faktury, rachunki lub pokwitowania,
podlega karze grzywny.
2. Tej samej karze podlega, kto na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, wbrew przepisom art. 7 i art. 8, w obrocie lub przy wykonywaniu przepisów z zakresu prawa pracy sporządza umowę lub inny dokument wyłącznie w języku obcym.

Rozdział 5**Zmiany w przepisach obowiązujących i przepisy końcowe****Art. 16.**

W ustawie z dnia 26 stycznia 1984 r. - Prawo prasowe (Dz.U. Nr 5, poz. 24, z 1988 r. Nr 41, poz. 324, z 1989 r. Nr 34, poz. 187, z 1990 r. Nr 29, poz. 173, z 1991 r. Nr 100, poz. 442, z 1996 r. Nr 114, poz. 542 oraz z 1997 r. Nr 88, poz. 554 i Nr 121, poz. 770) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 12 w ust. 1 w pkt 2 kropkę na końcu zastępuje się przecinkiem oraz dodaje pkt 3 w brzmieniu:
„3) dbać o poprawność języka i unikać używania wulgaryzmów.”;
- 2) w art. 25 w ust. 4 dodaje się zdanie drugie w brzmieniu:
„Jest również obowiązany do dbania o poprawność języka materiałów prasowych oraz przeciwdziałania jego wulgaryzacji.”.

Art. 17.

W ustawie z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji (Dz.U. z 1993 r. Nr 7 poz. 34, z 1995 r. Nr 66, poz. 335 i Nr 142, poz. 701, z 1996 r. Nr 106, poz. 496 oraz z 1997 r. Nr 88, poz. 554 i Nr 121, poz. 770) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) (skreślony),
- 2) w art. 21 w ust. 1 dodaje się pkt 6a w brzmieniu:
„6a) upowszechnianie wiedzy o języku polskim,”.

Art. 18.

Traci moc dekret z dnia 30 listopada 1945 r. o języku państwowym i języku urzędowania rządowych i samorządowych władz administracyjnych (Dz.U. Nr 57, poz. 324).

Art. 19.

Ustawa wchodzi w życie po upływie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia.